
A Mikrohitel Program bemutatása, folyósításának rendszere és tapasztalatai

Oláh Judit¹ – Molnár Tamás²

¹Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrum,
Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Intézet,
Vállalatgazdaságtani Tanszék, Debrecen

²Polgár és Vidéke Takarékszövetkezet
Debreceni Kirendeltsége, Debrecen

ÖSSZEFOGLALÁS

Magyarországon a mikrohitelzés nyolc éves múltat tekint vissza, stratégiája és gyakorlata olyan időszakban alakult ki, amikor nagy tömegben jöttek létre egészen kis vállalkozások kevés gyakorlattal és még kevesebb tőkével. Mind a programokat megtervező, mind az azokat végrehajtó szakemberek kevés gyakorlati tapasztalattal kezdték a mikrohitelzést. A program jó arányban találta meg a megcélzott rétegeket, a fiatalabb, kevésbé urbanizált településeken élő vállalkozókat, amelyek kezdő vagy maximum fél éve működő vállalkozást folytattak.

SUMMARY

The system of microcapital goes back 8 years in Hungary. Its strategy and practice developed at a time when really small enterprises emerged with little practise and even less capital. Specialists organising and executing programs started with microcapital with little experience. This programme provided the young and experienced an opportunity to gain experience they lacked, and seems to have been extremely successful.

A magyar gazdaságban az elmúlt években a gazdálkodó szervezetek struktúrája jelentősen átalakult. Ugrásszerűen megnőtt a kisservezetek száma, részben a nagyszervezetek átalakulása, szétválása, főként pedig a többségében előzmények nélkül megszülető kisvállalkozások szaporodása nyomán. Ezen kisvállalkozások, amelyek igen rövid idő alatt jelentek meg gazdaságunkban, többségükben tőkeszegény, sokszor „kényszer-vállalkozások” voltak. A kis- és középvállalkozások banki hitelezése nem megoldott. A kereskedelmi bankok nincsenek felkészülve a kisvállalkozások tömeges kiszolgálására.

Számbavéve a hazánkban jelenleg működő kedvezményes hitelprogramokat megállapítható, hogy a mikrohitel egyedül ad lehetőséget a vállalkozói kör legalsó, legkisebb tőkével gazdálkodó rétegének arra, hogy kedvezményes feltételek mellett beruházási hitelhez juthassanak.

Azért éppen kisvállalkozások hitelezését vizsgáltam, mivel ennek a vállalkozói körnek a finanszírozása napjainkban a legnehezebb, tekintve az állandóan változó jogszabályokat és az általánosan jellemző tőkehiányt.

Az ország hosszabb távon tartható gazdasági növekedéséhez elengedhetetlen egy meghatározó kis- és középvállalkozói bázis, amely ki tudja szolgálni a gazdasági növekedés eddigi motorjának számító multinacionális vállalatokat.

Programok az önfoglalkoztatás és mikro-vállalkozások támogatására

A mikro-vállalkozások, pontosabban az önfoglalkoztatás támogatására a legtöbb állam speciális programokat dolgozott ki, amelyeknek egyértelműen az a céljuk, hogy a munkanélküli népesség meghatározott csoportjait megélhetéshez juttassák. E programok egy része Mikrohitel Program néven ismeretes. A Mikrohitel Programok koncepciója és az azt követő gyakorlat a piacgazdaságok többségében szociálpolitikai indíttatású, s arra hivatott, hogy a munkaképes, de munkavállalásra, alkalmazotti pozícióra esélytelen lakossági csoportok számára felkínálja az önfoglalkoztatás lehetőségét.

A mikrohitelzés „célszágai” elsősorban a fejlődő világban találhatók, a fejlett országokban inkább „célrégiókról”, illetve „célpopulációkról” beszélhetünk. A Mikrohitel Programokat ezért a fejlett és a fejlődő országokban, Európa, Észak-Amerika, Latin-Amerika, Afrika, Ázsia elmaradott térségeiben speciális populáció, etnikai kisebbségek, pályakezdők, nők számára indítják el, vagy válság sújtotta térségek lakosságának kínálják fel, ahol a család egyetlen tagjának sincsen lehetősége arra, hogy alkalmazottként munkát vállaljon.

A mikrohitelzés valóságos mozgalommá fejlődött. Az 1997-ben Washingtonban tartott első mikrohitel világkonferencián a több mint kétezer résztvevő célként fogalmazta meg, hogy 2005-ig százmillió „szegény vállalkozót” indítsanak el a „mikroösszegekkel”. A Világbank esettanulmányokat készített a mikrohitelző intézmények működéséről. A kutatás szerint 1995. szeptemberéig 14 millió hitelt helyeztek ki, összesen 7 milliárd dollár értékben.

A mikrohitelzés jelentőségét növeli, hogy világszerte probléma az alacsony összegű hitelek megszerzése. Egy OECD-tanulmány több ország tapasztalatainak feldolgozása alapján arra az általánosító megállapításra jutott, hogy a 10 ezer dollárnál alacsonyabb hitelek folyósítását a kereskedelmi bankok azért nem vállalják, mert a tranzakciós költségek túlságosan magasak (OECD, 1998).

A mikrohitel-mozgalom a – nagyközönség által ismeretlen – bangladesi Mohammad Yunus nevéhez fűződik. Ő dolgozta ki a „szegények bankja” koncepciót. 1969-ben meghirdetett elvei alapján létesítették a bangladesi Grameen Bankot. Az elképzelés lényege, hogy eleve hitelképtelen személyeket kis pénzüsszegek folyósításával kell

hitelképessé tenni. Eddig világszerte 9 millió fő részesülhetett kölcsöneikből, körülbelül 1 milliárd dollár értékben.

Egy nepáli kutató tanulmánya azonban arra utal, hogy a mikrohitelzésnek voltak előzményei is, legalábbis Nepálban. Dhungel a nepáli kormányzat kezdeményezésének tartja a Mikrohitel Programot, és kezdeteit 1956-ra datálja. A kutató szerint a hitel eleinte a kis farmgazdaságok támogatására szolgált, a későbbiekben alakult át általánosabb hitelezési formává, amikor már kézműipari termékeket előállító és helyi szolgáltatásokat nyújtó mikro-vállalkozások is.

A mikrohitelt többnyire non-profit szervezetek nyújtják, amelyek üzleti tanácsadással kötik össze a hitel folyósítását. Az OECD-tanulmány is megerősíti, hogy a Mikrohitel Program az Egyesült Államokban elsősorban nőket, etnikai kisebbségeket, alacsony jövedelműeket és alulfoglalkoztatottakat vagy munkanélkülieket támogat. A kezdeményezés a helyi „vállalkozói kapacitás” növekedését tűzi ki célul, illetve közösségek gazdaságának erejét és munkahelyteremtő képességét kívánja növelni.

Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (MVA)

1990 közepén az Európai Közösség Bizottsága az MVA-t választotta ki a PHARE kis- és középvállalkozások fejlesztését elősegítő Magyarországi programjának megvalósítására. Az MVA decentralizálta a vállalkozásoknak nyújtott támogatásokat és megyénként megszervezte a Helyi Vállalkozói Központok több mint 100 irodából álló országos vállalkozásfejlesztő hálózatát. Az EU programja 1990-98 között összesen 70 M ECU-s keret felhasználását hagyta jóvá az MVA által koordinált magyarországi kis- és középvállalkozás fejlesztési program céljára, amelyhez az MVA a saját, valamint az állami költségvetés forrásaiból járult hozzá.

A Mikrohitel Program létrehozásának főbb célkitűzései

A program létrehozói 1992-ben a következő általános célok megvalósítását tűzték ki:

- **elsődleges cél:** a kis- és kezdő vállalkozások speciális igényeit figyelembe véve, a megfelelő pénzügyi és üzleti támogatást nyújtson,
- **másodlagos cél:** pénzügyi támogatással egészítse ki a kis- és kezdő vállalkozások számára szolgáltatásokat nyújtó kereskedelmi bankok tevékenységét, és segítse elő, hogy ezek a vállalkozások a kereskedelmi bankok potenciális-hitelképes ügyfeleivé váljanak.

A **konkrét célokat** a következőkben határozták meg:

- kisvállalkozások megalakulásának és fejlődésének ösztönzése,
- a célszektorba irányuló tőkeáramlás ösztönzése,
- a kisvállalkozói szektor számára nyújtott pénzügyi

szolgáltatások választékának bővítése és minőségének javítása.

A Mikrohitel Program szervezeti felépítése, működési struktúrája

A MHP működésének kereteit az alábbi dokumentumok adják:

- az Alapítvány üzleti terve,
- Mikrohitel Program Működési Szabályzata,
- Mikrohitel Kézikönyv,
- Szerződéses jogviszonyok,
 - Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (MVA) és a Helyi Vállalkozásfejlesztési Alapítvány között létrejött éves keretszerződések,
 - az Alapítvány és a folyósító bank között létrejött megbízási szerződés.

A fenti szabályok és szerződések keretei között az alábbi résztvevők közreműködésével valósul meg a program:

- **MVA:** A HVK-val kötött keretszerződések alapján biztosítja a MHP pénzügyi alapjait, képzést nyújt a HVK-k számára és felügyeli a rendszer működését.
- **Bank:** Az Alapítvány Kuratóriumának javaslata alapján az MVA által jóváhagyott pénzintézet megbízási szerződés alapján folyósítja és kezeli a mikrohitelket a HVK rendelkezése szerint, a hitellekről folyamatos információt szolgáltat. Egy főt delegál a Mikrohitel Bizottságba.
- **Mikrohitel Bizottság (MHB):** Az MHB kizárólagos hatáskörébe tartozik a beérkezett hitelkérelmek jóváhagyása. A bizottság tagjait az Alapítvány Kuratóriuma választja meg egy éves időtartamra. Az MHB tagjai pénzintézeteket, vállalkozói érdekképviseleteket, önkormányzatokat és az Alapítványt képviselik.
- **HVK Mikrohitel Részleg:** Feladatuk az ügyfelek tájékoztatása, segítségnyújtás a pályázatok elkészítésében, helyszíni látogatások, pályázatok előterjesztése, kapcsolattartás a folyósító pénzintézettel, adatszolgáltatás az MVA felé.
- **Mikrohitel igénylő:** A megyében megvalósuló beruházásokra, a szabályzatokban meghatározott feltételeknek megfelelő östermelők, egyéni és társas vállalkozások vehetik igénybe.

Kapcsolat a HVK és a folyósító bank között

A HVK a kiválasztott bankkal „megbízási szerződést” köt, amely tartalma minden megyében egyedi. Mind az együttműködés tartalmában, mind a jutalékok megállapításában lehetnek eltérések.

Az alapítvány a fenti szerződésben megbízza a folyósító bankot az alábbi hitelezési tevékenységek elvégzésével:

- pályázatot nyert vállalkozók részére folyószámla nyitása,
- hitelszerződés megkötése a HVA megbízásából,
- zálogszerződés megkötése a HVA megbízásából,

- a hitel folyósítása és ezzel kapcsolatos adminisztrációs feladatok elvégzése a HVA megbízásából,
- rendszeres adatszolgáltatás a HVA részére, mind a hitel portfólióval, mind az egyes hitelszámlákkal kapcsolatban az MVA által biztosított nyilvántartó program működtetése,
- a HVA felkérésére a behajtási és végrehajtási feladatok elvégzése.

A hitelkérelem benyújtására alkalmas vállalkozások

Jogosultak a hitelkérelem benyújtására mezőgazdasági őstermelők, vagy ha saját vállalkozásával munkaviszonyban állnak csakúgy, mint munkatársai és a cég főbb társtulajdonosai, vagy ha a cég korlátlan felelősségű formában működik és megfelel az alábbi követelményeknek:

- nincs kifizetetlen tartozása, tiszta kölcsönfelvevői múlttal kell rendelkeznie,
- rendelkeznie kell az üzletvitelhez szükséges valamennyi készpénzzel és képesítéssel,
- rendelkeznie kell a tervezett befektetés legalább tíz százalékát kitevő saját tőkével.

A pénzügyi segítséget igénylő vállalkozásnak meg kell felelnie bizonyos feltételek, hiszen a program célkitűzéseinek konkrét iránya van.

Minden olyan vállalkozás alkalmas a mikrohitel igénybevételére, amely életképes vagy rendelkezik az életképesség lehetőségével és a következő feltételeknek megfelel:

- bejegyzett, vagy bejegyzésre jogosult vállalkozásnak kell lennie,
- a vállalkozás által foglalkoztatott alkalmazottak száma nem haladhatja meg a tíz főt,
- a vállalkozás tulajdonában lévő eszközök nettó értéke legfeljebb 2,5 millió forint lehet,
- már működő vállalkozás a korábban elért éves árbevétel nem haladhatja meg a 8 millió forintot, kereskedelmi tevékenység esetén a 10 millió forintot,
- életképes üzleti tervvel kell rendelkeznie, melyben az adott időszakra eső törlesztés nem haladhatja meg az adózás előtti eredmény felét. Ezen felül:
- a vállalkozásnak más pénzügyi felé nem lehet hiteltartozása,
- nem lehet külföldi részvétellel alapított vállalkozás.

A hitel célja

A hitel beruházási célra használható, gépek berendezések és egyéb befektetett tárgyi eszközök vásárlására. Fordítható ingatlan vásárlására, építésére, saját tulajdonú ingatlan átalakítására, felújítására és tenyészállatok vásárlására. A hitel összegének legfeljebb harminc százaléka használható fel forgótőkeként.

Az igénybe vett hitel nem használható bérelt

ingatlanl kapcsolatos beruházásokra és eszközöknek új eszközökre való kicserélésére. Nem használható az igénybe vett összeg költségek fedezésére (bérek, bérleti díjak, energia költségek), kivéve azt a speciális esetet, amikor a vállalkozás átmenetileg nem tudja ezeket fizetni, ebben az esetben az árbevétel pénzügyi realizációjáig felhasználható az összeg.

A hitel összege, futamideje

A hitel maximális összege 1.300.000,- Ft. Ezt az összeget a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (MVA) a devizaárfolyamoktól függően időszakonként felülvizsgálja.

A hitel futamideje 6 hónaptól 3 évig terjedhet. A gyakorlatban ez 3 év a legtöbb esetben. A futamidő megállapításánál figyelembe veszik az üzleti terv pénzforgalmi előrejelzésében kimutatott visszafizetési képességet. A törlesztés megkezdése előtt a türelmi idő nem lehet több, mint 6 hónap. A türelmi idő a kamatfizetésre nem vonatkozik. A türelmi idő ad némi lehetőséget a kezdő vállalkozó számára, hogy tevékenységét beindítsa, vagy bővített tevékenységét bejárassa. Különös jelentősége van ennek például a mezőgazdasági vállalkozások esetén, ahol a bevételek szezonálisan jelentkeznek, vagy állattenyésztés esetén növendék állatok tenyésztésbe állításáig eltelt időben jelentősebb bevételre nem számíthat a vállalkozó, a beruházások, felújítások befejezése után számít a vállalkozó bevételre.

Kamat, kezelési költség

A kamat mértéke változó, és a mindenkori jegybanki alapkamathoz, illetve öt jelentősebb kedvezményes hitel kamatához igazodik. Értékét mindig a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány határozza meg. Jelenleg a kamat mértéke 11%. Ez a már megkötött kölcsönszerződésekben fix kamatként szerepel, amely a kölcsön futamideje alatt már nem módosul.

A kamat minden naptári negyedévet követő hó 10-ig esedékes, a kamatot egységesen minden adósnak negyedévente kell fizetni. A késedelmi kamat mértéke 6%, illetve a lejárt és felmondott hitelek után a bank a jegybanki alapkamat kétszeresét számolja fel.

A HVK semmiféle további jutalékot nem számít fel. A kezelési költséget a bank részére a HVK fizeti a korábban részletezett megállapodás alapján. A hitelt terheli viszont néhány olyan költség, amely elkerülhetetlen és a hitelt felvevő fizeti (pl. közjegyzői költségek, jelzálogjog, elidegenítési tilalom, opciós vételi jog bejegyzési illetéke).

Ez a hitelkonstrukció így is lényegesen előnyösebb, mint egyéb piaci kamatozású hitelek, mivel a 18-20% mértékű kamat mellett a hiteleket 1-3% kezelési költség, hitelbírálati díj, helyszíni ellenőrzés díja és egyéb költségek terhelik. Ezen adatok a kisvállalkozások által elérhető piaci

kamatozású hitelekre vonatkoznak és az intervallumokon belül elérhető értékek az egyes bankok kondícióitól és az adóminősítéstől függenek.

Biztosítékok, biztosítás, a hitel felhasználása

A mikrohitel biztosítékeként elfogadhatóak az alábbi vagyontárgyak:

- tehermentes lakatlan ingatlan tulajdoni lappal (belterületi beépítetlen terület, üdülő, zártkert, termőföld, üzem, műhely, üzlet, garázs),
- jármű forgalmi engedéllyel (személy-, tehergépkocsi, traktor, pótkocsi, utánfutó),
- egyéb nagy értékű ingóság 100.000,- Ft egyedi

érték felett (gépek, berendezések gyári számmal, tenyészállatok járlatlevéllel),

- folyósító banknál zárolt betétszámla,
- értékpapírok (államkötvények, tőzsdén jegyzett részvény),
- vagyonnal rendelkező családtagok vagy társaság alapító tagok készfízető kezességvállalása.

A Mikrohitel Program alakulása számokban

A Mikrohitel Program eddigi eredményeit – a pályázatok számát és a jóváhagyott kérelmek adatai alapján – az 1. táblázat tartalmazza.

1. táblázat

A Mikrohitel Program eddigi eredményei (db/eFt)

Évek(1)	HVK-k részére átutalt forrás PHARE és GFC (eFt)(2)	Pályázatok(3)		Jóváhagyások(4)		Folyósítások(5)	
		db(6)	összege (eFt)(7)	db(6)	összege (eFt)(7)	db(6)	összege (eFt)(7)
1992	136.101	730	210.564	280	75.928	204	54.546
1993	298.500	1.990	676.286	961	323.459	688	208.137
1994	719.000	3.204	1.399.067	1.617	649.250	1.540	594.480
1995	833.000	4.426	2.361.669	2.608	1.307.034	2.238	1.025.318
1996	773.928	4.962	3.596.034	2.762	1.980.794	2.281	1.759.829
1997	730.000	3.763	3.329.148	2.732	2.289.676	2.454	2.218.269
1998	0	2.912	2.573.433	2.075	1.854.012	1.734	1.732.296
1999	0	2.288	2.281.209	1.750	1.768.980	1.523	1.604.614
Összesen(8)	3.490.529	24.275	16.427.410	14.785	10.249.133	12.662	9.197.489

Forrás: Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány jelentése, 1999. dec. 31.

Table 1: The results of the microcapital programme

years(1), transferred sources for local enterprise development agencies(2), applications(3), acceptances(4), grants(5), piece(6), sum(7), total(8)

A táblázatból megállapítható, hogy a kihelyezett hitelek aktuális nagysága (1992-1999) összesen 3.490.529,- eFt volt, és ebből a rossz (meg nem térülő) hitelek nagysága várhatóan 19,64%. Ebből a biztosan meg nem térülőnek minősített állomány 13%. Figyelembe véve, hogy nem volt megtérülési mutató kikötve a Helyi Vállalkozói Központok felé, így a 13%-os biztos bukás a közel 8 éves program egészére nem tekinthető magasnak. Ez az érték a banki hitelezéshez viszonyítva tekinthető csak magasnak. A mikrohitel pályázatok kezdeti időszakban alkalmazott, kiforrotlan bírálati és fedezeti rendszerét figyelembe véve nem magas. A megyékben eltérően alakultak a megtérülési mutatók, voltak kiemelkedően jó eredményeket elérő megyék is. A mikrohitel forrásra biztosított teljes összeg 19%-kal nőtt a többszöri kihelyezést követően, így ezt a meg nem térülő hitelekkel összevetve sikerült nominál értéken tartani a kapott forrásokat. Látható, hogy 1992-1996 között az egy Vállalkozás-fejlesztési központra jutó magas megkeresési szám után az érdeklődés 1997-ben csak alacsonyabb szinten folytatódott. Bár az érdeklődés továbbra is

folyamatos, észrevehető, hogy csökkenő tendenciájú. Ennek oka elsősorban az 1 millió Ft-os értékhatár alacsony volta, és a mikro-vállalkozások számára magas kamatozású, és az elvárt garanciák miatt elérhetetlen konstrukció. Az 1 millió Ft beruházásra kevés volt, forgóeszközre pedig önállóan nem volt igénybe vehető. Így összességében minden második hitelígénylő megkapta a hitelt, és a nyolc év folyamán az éves átlagos hitel nagyság követve az aktuális hitel nagyság felső határát.

A 2. táblázatban bemutatom a Mikrohitel Programba beadott hitelkérelmek megoszlását ágazatok szerint Hajdú-Bihar megyében.

A táblázatból megállapítható, hogy a mikrohitelt a legnagyobb mértékben kereskedelmi, szolgáltatói és mezőgazdasági tevékenység fejlesztéséhez veszik igénybe. A legtökehiányosabb ágazat – a mezőgazdaság – vette igénybe a mikrohitelt. A szolgáltatói és kereskedelmi ágazatok túlsúlya az alacsonyabb befektetett tőkeigényükkel magyarázható. A mikrohitel alacsonyabb összege kisebb üzlethelyiségek vásárlására vagy berendezésére volt elegendő.

**A Mikrohitel Programba beadott hitelkérelmek megoszlása
ágazatok szerint (1993-1999)**

	Beadott (db)(1)	Elfoga- dott (db)(2)	Folyó- sított (eFt)(3)	Tevé- kenység (%)(4)
Ipar(5)	200	123	74.405	12
Mezőgazdaság(6)	434	253	171.571	28
Idegenforgalom(7)	121	73	44.129	7
Szolgáltatás(8)	473	301	187.222	30
Kereskedelem(9)	447	238	145.967	23
Összesen(10)	1675	988	623.294	100

Forrás: Helyi Vállalkozói Központ Debrecen, 1999. december 31.

Table 2: The number of capital applications according to different industries (1993-1999)

applied(1), accepted(2), granted(3), activity(4), industry(5), agriculture(6), tourism(7), services(8), trade(9), total(10)

A mikrohitelések fiatalabbak (átlagéletkoruk 36 év), mint a vállalkozók (átlagéletkoruk 41 év) összessége, kisebb településeken laknak, végzettségüket tekintve az érettségizettek dominálnak közöttük, a diplomások aránya pedig valamivel alacsonyabb, mint a vállalkozók között általában.

A kis- és középvállalkozások finanszírozásának törvénykezési alapjai

A mikro-finanszírozás kérdésének különös aktualitást ad az, hogy a tavaly év végén elfogadott kormánystratégia feladatult szabja a Mikrohitel Program felülvizsgálatát. Az új rendszer előkészítését az 1999. júniusában létrehozott Országos Mikrohitel Bizottság valósította meg.

A kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló törvényt 1999. november 9-én fogadta el az Országgyűlés. Az 1999. évi XCV. törvény 2000. január 1-én lépett életbe. A törvény annak érdekében, hogy keretet teremtsen a vállalkozásfejlesztési intézkedéseknek egységes meghatározást ad a kis- és középvállalkozásokra. A meghatározás általános bevezetése elősegíti a kis- és középvállalkozások helyzetének és teljesítményeinek megfigyelését, hitelekkel, közbeszerzésektől és támogatásokból való részesedésük követését.

A Mikrohitel Program feltételeinek változása

Fontos változások történtek a hitel pályázati kritériumaiban. A pályázat beadására alkalmas vállalkozások körét árbevétel alapján 100 millió Ft-ra bővítették. A külföldi tulajdonosi részarány elérheti a 25%-ot. Különösen az árbevétel emelése volt időszerű, bár az utóbbi időben rugalmasan kezelték ezt a kritériumot.

A hitelek célja gépek, berendezések, eszközök és más beruházások finanszírozása, a már meglévő üzleti tulajdon vagy bérelt infrastruktúra bővítése

és/vagy fejlesztése, illetve forgóeszközök biztosítása. A forgóeszköz finanszírozás a felső hitelösszeg 50%-a lehet. A forgóeszköz hitel fordítható olyan kiadásokra is indokolt esetben, mint például bérék, bérleti díjak, fix költségek. A régi konstrukció feltételeit ezen a téren is puhították.

A legfontosabb változás, hogy a hitelösszeg nem haladhatja meg a 12.000 EURO-t (jelenleg 3.000.000,- Ft), forgóeszköz finanszírozás esetén a 6.000 EURO-t (jelenleg 1.500.000,- Ft).

A hitel futamideje hat hónaptól három évig terjedhet, az üzleti terv pénzforgalmi előrejelzésében kimutatott visszafizetési képesség függvényében. Kizárólag forgóeszköz finanszírozás esetén a futamidő maximum hat hónap.

Az alkalmasság feltétele, hogy a hitelfelvevő saját forrásaiból is hozzájáruljon a befektetéshez. A hozzájárulás nem lehet kevesebb, mint az igényelt hitel összegének húsz százaléka. Ez szigorítást jelent az előző tíz százalékhoz hasonlítva.

A hitelt a hiteligenylés jóváhagyásától számított két hónapon belül fel kell használni. Ellenkező esetben a hitel megszűnik, hacsak az időtartamot a HVK meg nem hosszabbítja

A törlesztés megkezdése előtti türelmi idő nem lehet több, mint hat hónap. A kamattörlesztésre nem adható türelmi idő. Kizárólag forgóeszköz finanszírozás esetén maximum három hónap.

A hitel biztosíték ellenében kerül folyósításra. A HVK által végzett értékelést követően a biztosítéknak legalább a hitelösszeg 100%-át kell fedeznie. A fedezetértékelésnek igazodnia kell a nemrég bevezetett adóminősítési rendszerhez. Az új fedezetértékelési és adóminősítési rendszert a későbbiekben részletezem.

A hitel kamata megegyezik a szerződéskötéskor érvényes jegybanki alapkamattal. A kamat a teljes futamidő során állandó. A kamat negyedévenként fizetendő. Késedelmes fizetés esetén késedelmi kamatot kell alkalmazni, amelynek mértéke a lejárt tőkére az ügyleti kamaton felül évi 6% és a meg nem fizetett kamatra szintén évi 6%.

Javaslatok

A hitelt folyósító szervezetek a jelenleginél rugalmasabb, kedvezőbb, a mikro-vállalkozások igényeinek jobban megfelelő feltételeket alakítanak ki a hitelösszegek, a futamidők, a törlesztés módja, a hitelfedezet és a garanciák biztosítása, valamint a hitelezéshez kapcsolódó egyéb szolgáltatások tekintetében.

Különösen fontos elem lenne a változásoknak, mert csak ebben az esetben szolgálhatja a mikrohitelezés a valóságos célcsoportját. Ennek megvalósulása egyben a program sikerének egyik alapvető kritériuma.

A jövőben működő rendszernek a feladatok és a felelőségek világos elkülönülésére kell épülnie, nem mosódhat egybe a program finanszírozóinak és a hitelek elbírálóinak, folyósítóinak felelőssége.

IRODALOM

- Czakó Á.-Vajda Á. (1998): A Mikrohitel Program és hatása. Kézirat, Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány, Budapest
- Gellért A. (1993): Banküzletek. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest
- Kállay L. (1992): Kis- és középvállalkozások fejlesztése Magyarországon. Az 1. szakasz áttekintése: Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány: Environmental Resources Limited, Budapest
- Kállay L. (1999): Alternatív módszerek a mikro-finanszírozásban. Budapest
- Kállay L. (2000): Mikrohitelzés piaci alapon. Vállalkozásélénkítés intézményfejlesztéssel. Közgazdasági Szemle, Közgazdasági Szemle Alapítvány, 40-63.
- Kónya J. (1994): Banküzemeltetési alapismertetek. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest
- Oláh J. (2001): A Mikrohitel Program szerepe a kis- és középvállalkozások finanszírozásában. Diplomamunka. Pénzügyi és Számviteli Főiskola, Budapest, 1-25.
- Révész J-né (1995): A kisvállalkozói hitel- és garanciarendszer működése Magyarországon. MVA, Kutatási Füzetek 3., Budapest
- Vajda Á. (1996): Mikrohitelre pályázó vállalkozók. MVA, Kutatási Füzetek 6., Budapest
- Hajdú-Bihar Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (1996): Mikrohitel programismertető. Mikrohitel üzleti terv készítési tanácsadó füzet, Debrecen
- Hajdú-Bihar Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (2000): Új mikrohitel programismertető. Mikrohitel üzleti terv készítési tanácsadó füzet, Debrecen
- OECD (1998): Fostering Entrepreneurship. A Thematic Review Council at Ministerial Level. április 27-28, Párizs
- Üzlet-Társ (1997): Gazdasági havilap, 5., Nyíregyháza
1996. évi CXII. törvény a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról, Budapest